

Continuarà?

El còmic i la biblioteca pública

RESUM: *Es recullen aquí quatre experiències en diferents biblioteques. L'objectiu és oferir una aproximació a diverses formes de tractar una única categoria de document, la historieta o còmic, en l'espai de la biblioteca pública.*

En general, la historieta és força desconeguda. Els esforços d'aquestes quatre biblioteques s'han encaminat a apropar-la als seus lectors i, explicant-los a la resta de professionals, apropar-la als bibliotecaris. que intentarem presentar a través del treball realitzat en tres biblioteques. Les quatre col·laboracions –de la la Biblioteca Joan G. Junceda de Blanes, la Biblioteca Fages de Climent de Figueres, la Biblioteca Can Sumarro i la Biblioteca Tecla Sala, totes dues de l'Hospitalet de Llobregat– aporten perspectives complementàries tant pel que fa al contingut com a la forma d'exposició del tema. Entre totes elles queden recollits alguns dels aspectes més importants de la pràctica bibliotecària en aquest camp: objectius, models i desenvolupament de la col·lecció; criteris de selecció; estadístiques i ús; tipologia de lectors; tractament de la col·lecció; etc.

Còmic i tipologia de lectors: l'experiència de Blanes

Esther SURIÑACH

A Blanes estem a punt d'inaugurar una nova Biblioteca Comarcal per a donar servei a una població que ha superat de llarg els trenta mil habitants. Hem tingut una important aportació econòmica per a renovar el fons, i s'han creat, pràcticament des de zero, les seccions de fonoteca, cinema en DVD, multimèdia i altres «luxes» que fins ara no havien tingut cabuda en el nostre pressupost.

Aprofitarem l'afluència de públic que comporta tota aquesta moguda, i el fort impacte inicial per a crear (i mantenir!) nous usuaris. Ara bé: quin tipus d'usuari hem trobat a faltar sempre? La franja d'edat del jovent, que aparent-

Esther Suriñach. Directora de la Biblioteca Joan G. Junceda, de Blanes.

Contribucions rebudes entre el desembre de 2002 i el gener de 2003.

ment «passa» de tot allò que fins ara li oferíem. I els joves que vénen, quins productes consumiran? Principalment els electrònics: Internet, DVD, compactes musicals... Cultura de la imatge i l'electrònica, i els llibres com a decorat de fons. Com podríem afegir a aquest *pack* una mica de lletra escrita, una certa passió per la lectura? Doncs com ja és tradició a la biblioteca de Blanes: amb els còmics.

Quan m'hi vaig incorporar, allà pel 1995, la biblioteca era la típica filla del Ministerio de Cultura dels anys setanta: fusta fosca, prestatges alts, molt de catàleg, taules i cadires descolorides per l'ús i els colzes. Però hi havia uns bucs que lluien per damunt dels altres, i eren plens de còmics d'adults. Jo, de còmics, ni tan sols n'havia catalogat. Ens donaven manuals molt més complicats, amb portades dobles, autors corporatius i pàgines amb numeració romana. Com a molt, a les biblioteques o a casa, havia vist alguna col·lecció de Tintín i de l'Astèrix, i admirava la Mafalda pel seu pessimisme vital.

Però, en plena època del Suport Genèric, la bibliotecària que em va precedir va participar en un Saló del Còmic d'un Parc de Nadal i va ampliar enormement la col·lecció a base de pidolar llibres i material de propaganda a les editorials.

Tan bon punt com vaig tenir possibilitats econòmiques, vaig actualitzar la secció de còmics. Sort en vaig tenir dels meus assessors: un objector molt avançat en el tema, i un grup de lectors que sempre havien fet una crítica positiva de la secció. Així és com vam obrir les nostres portes al *manga* japonès i a les millors pàgines dels autors europeus i americans. No vam marcar gaire criteris ni objectius, i els barems de censura eren els mateixos que per a la resta del fons: violència i companyia. L'experiència va servir per a incrementar el nombre de títols molt per damunt de les altres biblioteques, fins al punt que des de la Comissió de Bibliografia del Servei de Biblioteques se'ns va convidar a participar en l'elaboració d'una bibliografia selectiva de còmics que estaven preparant.

I així va ser com, darrere de Batman i de Trigun, de la mà del Capitán Trueno i La Casta de los Metabarones, es van anar acostant al taulell els nois amb rastes i tambors, les noies dels *piercings* i els tatuatges, i molts vells lectors d'*El Víbora* i *El jueves*. Però també, de retruc, els amants del cinema i la música, els artistes, els creatius de la població i els turistes estrangers. Adolescents i gent gran, mestresses de casa, llicenciats que volen desconnectar una mica i trobar una estona de lleure entre tanta erudició. Us sorprendríeu de la varietat de públic que s'hi enganxa! Molts es passen a la novel·la, sobretot la de gènere més fantàstic i espiritual, i encara els queda un espai per als llibres de ioga i medicina natural, o de cuina, o de mecànica de bicicletes.

També s'ha de dir que el còmic, juntament amb l'esoterisme i els vídeos, és el material amb més percentatge de morositat a l'hora de fer les devolucions. Vull creure que això és pel seu format, que es pot confondre amb revistes i altres llibres dels que tenim per casa. No crec que hi hagi relació directa entre llegir còmics i ser més despistat o poc seriós que els altres lectors!

Pel que fa a la secció infantil, tenim els títols de tota la vida (Astèrix, Tintín, Marsupilamis i similars), que fan les delícies de la mainada, fins i tot dels més reacs a llegir. «Malaventurat quan, en una biblioteca, el còmic no es mou del prestatge». Aquesta frase tan apocalíptica la vaig sentir en boca de la Rosa Vilà, que té el privilegi de ser la bibliotecària de Begur i conèixer molt bé els hàbits dels nens i nenes. Ella té la teoria que si els infants no toquen ni tan sols els còmics, poca cosa més llegiran a la seva vida.

El còmic és el llenguatge transicional entre els llibres d'imatges i els de lletra espessa; una mena de dibuixos animats sobre paper. Però els professionals tenim un conflicte cultural entre Europa i el Japó, perquè les criatures ens demanen el que la tele ha posat de moda (*Shin Chan* o *Bola de drac*). Actualment, la qualitat educativa d'aquests productes ens planteja dubtes, i fins que no es resolgui aquesta incertesa, el *manga* és a la secció d'adults, i de les sèries que cito no se'n compra pas!

Ja no m'enrotllo més. Tot i confessant-vos que jo, de còmic, no n'he llegit mai cap, reivindico aquesta secció tan oblidada. No cal que sigui una prioritat absoluta, però veureu que el còmic, si està ben seleccionat, té totes les virtuts: és un material bo, bonic i barat, que s'amortitza de seguida i porta molt bon rotllo als lectors. No és una secció difícil de mantenir i d'actualitzar, i les úniques baixes que es donen són per mal estat o per morositat. Mai no passa de moda, i és dels pocs llibres que, quan es descataloguen, passen a ser exemplars de col·leccionista.

Un bon assortiment de còmics millora la imatge que tenen dels nostres centres alguns sectors de població; aquells que desconfien de la típica cultura tradicional i resclosida. Obrint seccions de còmic eixamplen les portes de la biblioteca, i només per això ja val la pena provar-ho. Molts lectors ho agrairan!